

**Trybunał Konstytucyjny
Warszawa**

Skarżąca: K H

zastępowana przez pełnomocnika
adw. Andrzeja Strumpfa
Kancelaria Adwokacka
ul. Sądowa 4 we Wrocławiu

SKARGA KONSTYTUCYJNA

W imieniu skarżącej, przedkładając pełnomocnictwo w załączeniu [1], wnoszę skargę konstytucyjną w sprawie zgodności z Konstytucją przepisów ustawy z dnia 06.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (KPK) (Dz.U. z 1997, nr 89, poz. 555 ze zm.) konkretnie zaskarżając:

- art. 544 § 1 KPK – w zakresie w jakim do rozpoznania i rozstrzygnięcia wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania karnego czyni właściwym sąd apelacyjny - jako niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji
- art. 547 § 1 KPK – w zakresie w jakim nie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu apelacyjnego oddalające wniosek o wznowienie postępowania - jako niezgodny z art. 78 i art. 32 ust. 1 Konstytucji.

na podstawie których ostatecznie - w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia .12.2009 r. sygn. akt utrzymał w mocy zarządzenie o odmowie przyjęcia zażalenia na postanowienie Sądu I Inst. oddalające wniosek o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania karnego.

Ww. orzeczenie Sądu Najwyższego nie podlega dalszemu zaskarżaniu i jest prawomocne oraz zostało skarżącej doręczone w dniu 15.01.2010 r. i odnosi się do: konstytucyjnego prawa do sądu właściwego (art. 45 ust. 1), prawa do zaskarżania orzeczeń sądowych wydanych w I instancji i równości w prawie do zaskarżania orzeczeń sądowych wydanych w I Inst. (art. 78 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji) .

Stan faktyczny sprawy przedstawia się następująco:

Skarżąca złożyła wniosek o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem. Postanowieniem z .09.2009 Sąd Apelacyjny w W wniosek oddalił wskazując jako podstawę prawną orzeczenia „art. 544 § 1 k.p.k. w zw. z art. 540 § 3 k.p.k.”. Wniesione na powyższe postanowienie zażalenie zostało zarządzeniem z dnia .10.2009 nie przyjęte. W zarządzeniu o nie przyjęciu zażalenia stwierdzono, że „na postanowienie sądu apelacyjnego oddalające wniosek o wznowienie postępowania zażalenie nie przysługuje (a contrario z art. 547 § 1 kpk)”. Z kolei Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia .12.2009 utrzymał w mocy ww. zarządzenie.

Przedmiotem skargi jest przepis art. 544 § 1 KPK – w zakresie w jakim do rozpoznania i rozstrzygnięcia wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania karnego czyni właściwy sąd apelacyjny, co powiązane jest z zarzutem niezgodności z art. 45 ust. 1 Konstytucji tj. naruszeniem konstytucyjnego atrybutu prawa do sądu jakim jest właściwość sądu.

Sąd apelacyjny powołany jest do rozpoznawania środków odwoławczych. W literaturze za środki odwoławcze uznaje się te, które „służą od decyzji nieprawomocnych lub od innych niż decyzje czynności, wywołując ich kontrolę przez inny organ niż ten, który dokonał czynności lub wydał decyzję procesową, z reguły instancyjnie wyższy lub usytuowany jako inny organ kontrolny”¹ Środkami odwoławczymi w powszechnym postępowaniu karnym są: apelacja i zażalenie, a wniosek o wznowienie postępowania nie jest zaliczany do środków odwoławczych (por. tytuł działu XI KPK). Skoro tak, to wniosku o wznowienie nie powinien rozpoznawać i rozstrzygać sąd apelacyjny jako właściwy funkcjonalnie sąd odwoławczy.

¹ T.Grzegorzcyk, J.Tylman, Polskie postępowanie karne, LexisNexis, Warszawa 2007, s. 805

Nie wydaje się, aby konstytucyjne prawo do sądu to prawo, którego atrybut jakim jest szeroko pojęta właściwość, mógł być dowolnie i arbitralnie kształtowany w ustawie przez ustawodawcę. Właściwość sądu powinna być tak ukształtowana, aby zarazem istniał właściwy funkcjonalnie sąd sprawujący kontrolę prawidłowości podjętego przez sąd rozstrzygnięcia. W orzecznictwie SN wyrażany jest pogląd, że w treść art. 45 ust. 1 Konstytucji wpisany jest gwarancyjny dla ochrony prawnej charakter prawa do sądu.

Właściwość sądu powinna być tak przez ustawodawcę ukształtowana, aby gwarancja sprzężenia rozstrzygnięcia i jego kontroli istniała i była realizowana na drodze sądowej. Przypadek sprawy skarżącej pokazuje, że sąd kontroli nie istnieje, ponieważ w zaskarżonym przepisie kompetencja rozstrzygnięcia wniosku o wznowienie postępowania została przez ustawodawcę przypisana sądowi apelacyjnemu, którego orzeczenie oddalające wniosek o wznowienie w tym przypadku nie podlega kontroli. Niewłaściwe ukształtowanie właściwości prowadzi do naruszenia (pozbawienia) – w przypadku skarżącej - prawa do zaskarżania orzeczenia wydanego w sprawie o wznowienie jakby nie było po raz pierwszy (czyli w I instancji). Powierzając kompetencję rozstrzygnięcia wniosku skarżącej o wznowienie sądowi postawionemu najwyżej w ustroju sądownictwa powszechnego, ustawodawca zabrakło kolejnej instancji. Wyszło na to, że skarżącej w ogóle nie przysługuje prawo do zaskarżenia odmowy wznowienia postępowania, co potwierdza zaakceptowane przez SN [4] zarządzenie [3]. Koliduje z art. 45 ust. 1 Konstytucji, ani z art. 78 czy art. 32 ust. 1, w sprawie skarżącej nie byłoby, gdyby ustawodawca zdecydował się na inne rozwiązanie problemu właściwości sądu (por. np. koncepcja innego równorzędnego składu sądu zastosowana w art. 430 § 2 KPK).

Jeżeli ustawodawca zdecydował się w art. 547 KPK na rozwiązanie, że merytoryczne orzeczenie sądu oddalające wniosek o wznowienie podlega kontroli na drodze sądowej („przysługuje zażalenie”), to nakaz równego traktowania (art. 32 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 78 zd. 1) podmiotów znajdujących się w identycznym położeniu prawnym (wspólną cechą podmiotów jest oddalenie wniosku o wznowienie, a bez znaczenia jest jaki sąd (jakiego szczebla w ustroju sądów powszechnych) takiego oddalenia dokonał) nakazuje także taką drogę kontroli stworzyć i otworzyć dla skarżącej. Tymczasem drogę taką, czyniąc w art. 547 KPK wyjątek „chyba, że”, ustawodawca dla skarżącej zamknął, co rodzi nierówność.

[1] pełnomocnictwo

[2] postanowienie SA z .09.2009

[3] zarządzenie SA z .10.2009

[4] postanowienie SN z .12.2009

PEŁNOMOCCNIK
adw. Andrzej Strumpp